

810 Numaralı kanunun Kanunu Medenî ile ilga edilmiş olup olmadığına tefsiri hakkında $\frac{3}{185}$ numaralı Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Şube

Sayı $\frac{6}{4787}$

B. M. M. Yüksek Reisliğine

810 Numaralı kanun, Kanunu Medenî ile ilga edilmiş olup olmadığına tefsiri hakkında Maliye vekâletinden yazılan 25/II/1928 tarih ve 8388 numaralı tezkerenin musaddak sureti leffen takdim olunmuştur.

Muktazasının ifa ve neticesinin iş'arına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

*Başvekil
İsmet*

MALİYE VEKÂLETİNİN 25-11-928 TARİH VE 8388 NUMARALI TEZKERESİ SURETİ

Memleketimizde eşhas tarafından tasarruf edile gelmekte olan gayri menkullerin bir kısmı mühimminin henüz tapuda mukayyet olmamasına ve mukayyet bulunanların da, uzatın zamandanberi haricen alım satım hibe ve tevarüs ve intikal hasebile mevcut kayıtların kıymetini gaip etmiş bulunmasına mebni bu kabil gayri menkuller üzerindeki hakların masuniyetini temin ve niza ve ihtilâfları hal ile kuyudu tasarrufiyeye sıhhat bahşetmek üzere mezkûr hakların ledettalep tabu encümenlerince tetkik ve eshabı namına senede raptı zımında 810 numaralı kanun ile ahkâmı mahsusa vazedilmiş ve kanunu mezkûr dairesinde vukubulan talep ve müracaatlardan seksen bin küsur miktarı tetkik edilerek karara rabt ve eshabı hak namına tapuları ita kılınmış iken kanunu medeninini sahai meriyete intikalini müteakip salifülarz kanunun hükmen mülga bulunduğu tarzında bazı içtihatların tecelli ettiği anlaşılmıştır.

810 numaralı kanun (tapu senedatından ve kayıtlarından mazmununa taallük etmiyen bir hata vukua getirilmiş olan veya hududu kadimesi dahilinde senetlerinde yazılı miktardan fazla zuhur edüp tashihi istenilen veyahut hakkı karardan ve senetsiz tasarrufattan bulunmasına mebni senede raptı talep olunan emvali gayri menkule) nin tapu encümenlerince senede raptına mesağ vermekte iken kanunu medeninini 935 inci maddesi (alâkadarlar tahriren muvafakatlerini beyen etmedikleri halde mahkeme kararı olmadıkça tapu sicil memurlarının hiç bir tashih icra edemeyecekleri) ve mezkûr kanunun 639 uncu maddesile tapu sicilinde mukayyet olmiyan veya maliki kim olduğu anlaşılmıyan veya yirmi sene evvel vefat etmiş veya gailiğine hüküm verilmiş olan bir kimsenin uhdesinde mukayyet olan bir gayri menkulü nizasız ve fasılasız yirmi sene müddetle ve malik sıfatile yedinde bulunduran kimsenin o gayri menkulün, milki olmak üzere tescilini talep edebileceği ve tescilin ancak hakimnin emrile yapılabileceği sarahatini havi bulunmakta ve binaenaleyh her iki kanun ahkâmı yekdiglerine sarahağan münafi bulunmaktadır,

yokarıda arz edildiği üzere Türkiyede tasarruf olunan emvali gayri menkulenin pek çoğunun kayıtsız olması veya mutasarrıflarından başkası namına mukayyet olarak kalması; mezkûr gayri menkuller üzerinde müteesses hakların tayin ve tescilini zarurî kılmakta ve keyfiyeti tescilin kanunu medeninin tayin ettiği üzere mahkeme kararile ierası ise teşkilatı hazıra dairesinde imkânsız olduğu gibi eshabı alâka için bir çok külfet ve masrafı mucip olmasına mebni ihtiyaç ile mütenasip bulunmamaktadır, hususile gayri müseccel bir çok emvali metrukeyi temellük etmiş ve muhacir ve müstehiklere teffiz veya bilmüzayede fûrûht etmek vaziyetinde bulunmuş olan hazinenin bu telâkki muvacehesinde maruz kalacağı müşkülât, bu yüzden hazine leh ve aleyhine ikame edilen deavi miktarını gösterecek erkamın ianesine muhtaç olmadan anlaşılabilir kadar bariz ve iktihâmı güç bulunmuş ve esasen 810 numaralı kanunun mülga bulunduğu hakkındaki telâkki, ilmen şayamı kabul ve terviç görülmemiş şöyleki;

Kanunu medeni 4-10-926 tarihinde meriyete girmek üzere 17 şubat 926 tarihinde B.M.M.nce kabul ve 4 nisan 926 tarihinde neşredilmiş olduğu halde 810 numaralı kanun 16 nisan 926 tarihinde Meclisi Âlice kabul edilmiş ve neşri tarihi olan 29 nisan 1926 tarihinde meriyete girmiştir şuhalde kanunu medeni meriyet tarihi itibarile salifûlarz kanundan muahhar olmasına ve kendisine muhalif ahkâmı sarahaten ilga etmiş bulunmasına müsteniden 810 numaralı kanununda mülga bulunduğu iddia edilmekte ve iddiayı vakı kanunların mukaddem veya muahhar bulunduğuunun tayini hususunda meriyet tarihine istinat eylemektedir.

Gerçi kanunlar, meriyetleri için metninde veya kavaninin sureti meriyet ve neşrülâm hakkındaki mevzuatı kanuniyede tayin olunan tarihten itibaren tatbik kabiliyetini iktisap ederler isede meriyet tarihi, ancak bir kanunun zaman itibarile şumulini tayin edebilüp kendisine muhalif ahkâmı ilga hususunda vazı kanununun kast ve iradesini ifade ve izhar için delil mevcut olmadığı müddetçe şayamı itibar olur.

Halbuki kanunu medeniye muhalif bazı esasları ihtiva eden ve kuyudu tasarrufiyemizin yokarıda tafsilen arzedilen hususiyetleri nazarı mülâhazaya alınarak vazedilmiş bulunan 810 numaralı kanun, meriyet tarihi itibarile kanunu medeniden mukaddem bulunduğu halde Meclisi Âlice mezkûr kanundan iki ay on iki gün sonra kabul edilmiş ve binaen aleyh vazı-kanunun iradesinin en son şekli tecellisi mahiyetinde bulunmuştur. Kanunların neşrülâmı tekemmülleri için bir unsur olsada neşrülân keyfiyeti sırf kuvvei icraiyece ifası lâzım gelen merasimden olmasına ve ahkâmı kanuniyenin fesh ve ilgası hususu ise şariinin salâhiyetine müteallik bulunmasına göre senetsiz tasarrufatın sureti tescili hakkında ahkâmı hususiyeyi ihtiva eden 810 numaralı kanunun, kendisinden evvelki tarihle Meclisi Âlice kabul edilmiş bulunan kanunu medeni ile mülga bulunduğunu iddia etmek için hiç bir mesnediilmî görülememektedir. Filhakika kanunların yekdiğerini fesh ve ilgasına mütedair olan nazariyatı hukukiyede şarice mukaddem tarihle kabul edilen bir kanunun daha sonraki tarihle kabul edilmiş olan ve fakat meriyet hususunda takaddüm eden kanunu fesh edip etmiyeceği noktası münakaşa edilmiş mesailden değildir. Bundan maada kanunu medenin 639 uncu maddesi, tapu sicilinin mevcudiyetini kast ve farz ederek bu sicilde mukayyet olmıyan bir malın vaziyet ve malikinin tayin ve tespit etmeği istihdaf etmekte olmasına mukabil memleketimizdeki emvalin henüz kadastrosu ve hatta tahriri icra ve ikmal kılınmamış ve bittabi maddei mezkûre ile maksut olan tapu sicili de tesis edilememiştir.

Bu itibarla arzedilen ilmî sebeplere ve tatbikatta hasıl ettiği büyük müşkülâta mebni vekâleti acizice iştirâk edilemiyen ve maahaza bazı devâir ve mehakimce terviç ve iltizam edilmekte bulunan salifûlarz telâkkinin diğeri bir neticesi de mezkûr içtihadın vucut bulması anına kadar cayi tatbik bulan 810 numaralı kanun mucibince tapu idarelerinin seksen bin raddesinde senetsiz tasarrufatı senede raptetmiş olmasıdır.

Binaenaleyh 810 numaralı kanunun kanunu medeni ile ilga edilmiş olmadığı noktasının Meclisi Âlice tefsiren hal ettirilmesi hususuna müsaadei fahimaneleri rica olunur efendim.

Maliye vekili

Ş. S.

Rs. CELİLEYE

810 numaralı kanunun kanunu medeni ile mülga olup olmadığının tefsiri hakkında Mal. V. inin mutaleatin havi tezkere Bş. V. in 4787 numaralı tezkeresile Ad . E. ine navale edilmekle Ad. V. Mahmut Esat Bf. huzur ile tetkik olundu.

Ma. V. inini 810 numaralı kanunun mülga addolunuyacağına dair serdettiği esbap ve mutaleatin hulasası :

Memleketimizde eşhasın uhdei tasarruflarında bulunan gayri menkullerden bir kısmı mühimmiminin henüz tapuda mukayyet bulunmamasına ve uzun zamandanberi haricen alım , satım , hibe, tevarüs ve intikal hasebile mevcut kayıtların da kıymetlerini kaybetmiş bulunmasına mebni bu kabil gayri menkuller üzerinde hakların masuniyetini temin ve tasarruf kayıtlarına sihat bahşetmek üzere tapu encümenleri tarafından tetkikatı lâzime yapılarak hak sahipleri namına tapu senedi verilmesi zemininde 810 numaralı kanun ile ahkâmı mahsusa vazedilmiş ve buna müsteniden vaki olan talep ve müracaatlar üzerine seksen bini mütecaviz gayri menkul senede raptedilmişken kanunu medeninini sahai meriyete intikalini müteakip salifülarz kanunun hükmen mülga bulunduğu yolunda bazı içtihatlar tecelli etmiştir. 810 numaralı kanun tapu senetleriyle kayıtlarının mazmununa taalluk etmeyen bir hatanın veya hududu kadimesi dahilinde senetlerinde yazılı miktardan fazlasının tashihi veyahut hakkı karardan ve senetsiz tasarruflardan dolayı senede raptı istenen gayri menkulatın tapu encümenlerince senede raptına mesağ vermekte olup kanunu medeninini 935 inci maddesinde ise (alâkadarların tahriren muvafakatlarını beyan etmedikleri halde mahkeme kararı olmadıkça tapu sicil memurlarının hiç bir tashih icra edemeyecekleri) ve 639 uncu maddede dahi (tapu sicilinde mukayyet olmayan veya maliki kim olduğu anlaşılmayan veya yirmi sene evvel vefat etmiş veya gayipliğine hüküm verilmiş olan bir kimsenin uhdesinde mukayyet olan bir gayri menkulü nizasız ve fasılasız yirmi sene malik sıfatıyla yedinde bulunduran kimsenin o gayri menkulün maliki olmak üzere tescilini talep edebileceği ve tescilin ancak Hakimnin emriyle yapılabileceği) sarahatini havi bulunmasından her iki kanun ahkâmı yekdiglerine münafi görülmektedir; halbuki:

A) Türkiyede tasarruf olunan emvali gayri menkulenin pek çoğunun kayıtsız olması veya mutasarrıflarından başkası namına mukayyet bulunması hasebile bu gayri menkuller üzerinde müteesses hakları tayin ve tescil zarurî bulunmuş ve bunun kanunu medenî ahkâmı dairesinde mahkeme kararı ile icrası ise eshabı alâka için bir çok külfet ve masrafı mucip olmasına ve teşkilatı hazıra dairesinde de imkânsız bulunmasına ve bilhassa gayri müseccel bir çok emvali metrukeyi temellük etmiş ve muhacır ve müstahiklere tefviz veya bilmüzayede satmış bulunan hazinenin bu telakki muvacehesinde leh ve aleyhinde ikame edilecek deavi dolayısıyla maruz kalmamak müşkülât pek bariz bulunmaktadır.

B) Kanunu medenî 17 / 2 / 1926 tarihinde T. B. M. M. ince kabul ve 6 ay sonra mer'î olmak üzere 4 / 4 / 1926 tarihinde neşredilmiş olduğu halde 810 numaralı kanun 16/4/1926 tarihinde M. Âlice kabul edilerek 29/4/1926 tarihinde meriyete girmiştir. Şu halde meriyet tarihi itibariyle kanunu medenî muahhar isede kanunu medenî ahkâmına muhalif hükümleri muhtevi bulunan 810 numaralı kanun daha sonra M. ce kabul ve tasdik edilmiş ve binaen aleyh vazîi kanunun kasıt ve iradesi bu suretle tecelli etmiş bulunduğundan kavaninin meriyeti ve neşri ilâmı ancak tekemmüllerine müteallik bir unsur olsa da nihayet rasimeden ibaret olmasına mebni ahkâmı kanuniyenin feshü ilgası hususunda bir sarahat olmadıkça kendisinden evvel kabul edilmiş bulunan bir kanun ile muahharen tasdik ve kabuledilen bir kanun hükmünün mülga addedilmesi için bir mesneti ilmî görülmektedir.

C) Kanunu medeninini 639 uncu maddesinde; tapu sicilinin mevcut olduğu kast ve farzedilmiş olup memleketimizde ise henüz gayri menkulatın kadastrosu ve hatta tahriri ile icra ve ikmaleilmemiş olduğundan bu maddedeki maksat dahi husul bulmamıştır.

Binaenaleyh bu sebepler dolayısıyla 810 numaralı kanunun mülga addedilmesi caiz olmadığından bazı devair ve mahakimce iltizam edilen aksî içtihadattan mütevellit tereddüdün izalesi zımında mülga bulunmadığı hakkında bir tefsir karar ile halli mesele edilmiş beyan olunmaktadır.

Encümençe cereyan eden müzakere üzerine Ma. V. inin esbab ve mütaleatı mesrudesi varit ve şayanı kabul görülmemiştir şöyleki:

A) Kanunu medeninini bahsedilen 935 639 uncu maddelerinin pek sarıh hükümleri karşısında eshabı alaka ve hazine için mahkeme kararı istihsali zımında tasavvur edilen külfet ve müşkülâtın şayanı kabul bir sebep olmayacağı izahıtan müstağni bir keyfiyettir. Kaldı ki kanunu medeni hükmü memleketimizde şimdiye kadar muntazam bir surette vücut bulmadığı Ma. V. inin mutaleatında dahi serdedilen tasarruf kayıtlarının sıhhatını ve ashabının hukuku tasarrufiyelerinin selametini temine hadim olmak üzere hakimın kararını şart-ittihaz etmesinin her hangi bir külfet ve müşkülât bahanesile bertaraf olduğunu kabul etmek hak ve ihtiyaç itibarile de gayrı caiz olduğu aşikârdır.

B) Her hangi bir kanunun hükümleri ancak mevkii meriyete geçtikten sonra mevzuu bahs olabilüp henüz sahai tatbikatta bulunmadan evvel ona muarız hükmü ihtiva eden bir kanunla münasebeti nazarı itibara alınmaz. Binaenaley 2/4/926 tarihinde mer'i olan 810 numaralı kanunun hükümleri ancak 4/10/926 tarihinde mevkii meriyete geçen kanunu medenî ahkâmile münafi ve muarız bulunması sebebinden dolayı mülga olduğunun kabulü lazımgelir; yoksa vekâleti müşarünileyhamın mutaleası veçhile 810 numaralı kanunun daha evvel mer'i olacağı metninde sarahaten münderic olmasına rağmen aylarca sonra mevkii meriyete geçecek kanunu medeniden muahhar olarak M. Â. ce kabul ve tasdik edilmesinden kanunu medenî ahkâmına mugayir hükümlerin devamı meriyetini kabul suretinde bir farzû telakki şayanı kabul görülemez.

C) Kanunu medeninini 639 uncu maddesindeki hüküm hakkında dermeyan edilen faraziye ise tasarruf kaydının selâmetini temine matuf olan ve muamelâta umumî ve esashı hükümleri mutazammın olan kanunu medeniye muattal bir hale ifrağ etmeği mucip olacağından kezalik şayanı iltifat değildir.

Binnetice esbabı maruzaya binaen Mal. V. inin dermeyan ettiği mütalâat encümenimizce varit görülmemiş ve Ad. Vekili B. E. inin izahatı dahi bunu müeyyit bulunmuş olmakla 810 numaralı kanun ahkâmının kanunu medenî ile mülğa bulunduğu aksî suretle keyfiyetin tefsiren bir karara raptına mahal olmadığı ittifakla karargir olmuştur. Heyeti Umumiyenin nazarı tasvibine arz olunur.

Âza	Âza	Kâ.	M. M.	Ad. E. Rs.
Balıkesir	Balıkesir	Yozgat	Kocaeli	Manisa
<i>Sadık</i>	<i>Osman Niyazi</i>	<i>A. Hamdi</i>	<i>Salâhattin</i>	<i>Mustafa Fevzi</i>
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
Kocaeli	Edirne	Ankara	Zonguldak	Bayazıt
<i>Ragıp</i>	<i>H. Hayri</i>	<i>A. İhsan</i>	<i>Nazif</i>	<i>Şefik</i>
	Âza	Âza	Âza	Âza
			Muğla	Mardin
			<i>Ali Nazmi</i>	<i>İ. Ferit</i>

T. B. M. M.

Ad. Encümeni

Karar №

Esas №

20-4-1929

Adliye encümeni mazbatası

YÜKSEK RLİSEİÇE

810 numaralı kanunun kanunu medenî ile hükmü ilga edilip edilmeyeceğinin tefsiri

hakkında Maliye Vekâletinin mütaleatını havi Adliye encümenine havale edilen Baş Vekâletin ⁶/₄₇₈₇ numaralı tezkeresi üzerine icra edilen tetkikat ve müzakerat neticesinde kanunu medeninun mevkii meriyete gecmesiyle mezkûr 810 numaralı kanun hükmünün mülga olduğunu mutazammın tanzim edilen 24 numaralı mazbata Heyeti umumiyenin 22-12-1928 tarihindeki 16 ıncı inikadında Dahiliye Vekili Şükrü Kaya Beyefendinin mazbata muhteviyatının İskân işlerine taallüku hasebile bu bapta mutalealarının da dinlenerek keyfiyetin tetkiki lüzumuna mütedair beyanatı üzerine mazbata encümene iade kılınmıştır.

Keyfiyet, Maliye ve Dahiliye Vekilleri Beyefendilerle Tapu müdürü umumisi Atıf ve muavini Osman Beylerin huzurile encümence tekrar tetkik ve müzakere olundu.

Verilen izahattan anlaşılacağına göre mübadil, menkul ve mütegayyip eşhastan metruk olan yerlerin mübadil bir, muhacirlere tefvizi halinde yahut hazinece müzayede ile satıldığında tapu dairelerince kayıtların tebdili mahkeme hükmüne muhtaç olduğu ileri sürülerek mütefevviz ve alıcılara senet verilmekte tereddüt edildiği görülmüştür.

Mübadil ve mütegayyip eşhasa ait olup tapuda kayıtları bulunan yerlerin kanunu mahsuslarına tevfiikan Hükûmete intikali lâzım geldiğine göre kanuna müsteniden mutasarrıflar makamına kaim olan Hükûmetin bu yerleri gerek mübadil ve muhacirlere tefvizi ve gerekse müzayede ile sattığı hallerde mahkemeyi alâkadar edecek bir sebep mutasavver olmadığından Tapu idarelerinin senet vermelerine ne kanunu medenî ve ne de sair kanunlar hükmünce bir mani olmadığı,

Tapuda kaydı olmayıp ancak öteden beri tasarruf edilegelen yerlerden olduğu anlaşılın gayri menkuller hakkında eski mütesarrıflarının mübadil ve menkul veya mütegayyip eşhastan olup olmadıkların 331 tarihli emvali metruke kanununun suveri icraiyesini mübeyyin nizamnameye tevfiikan tahkikatı yapılarak vaziyetlerinin tesbiti kabil olacağı ve netice itibarile tahakkuk edecek hale göre muamele ifasının mümkün olduğu,

Tapuda kaydı olmayan ve evvelce de tasarruf edildiği de anlaşılmıyan yerlerin ise sahipsiz addi zururi olup bu kabil yerlerin de Devlete ait olduğu kanunu medeni hükmü iktizasından olduğundan Hükûmetçe bu yerlerin tefviz veya satılması halinde yine tapu idarelerince senet verilebileceği ve mahkeme hükmüne ihtiyaç olmadığı anlaşılmaktadır.

Cereyan eden müzakerat neticesinde elyevm tapuya raptında müşkülât görülen ihtimaller yukarıda tespit edilen üç hale inhisar etmekte ve tapu idarelerinin senet vermelerinde tereddüdü mucip bir sebep görülememekte olduğundan kanunu medeninun meriyete geçmesiyle 810 numaralı kanun hükmünün mülga bulunduğu hakkında salifüzzikir mazbatadaki noktayı pazar ve kararın tepdilini müstelzim bir hal bulunmadığı Encümenimizce ittifakla kararlaştırılmış olmakla arz olunur.

Âza	Âza	Âza	Âza	Kâ.	M. M.	Ad. E. R.
Ankara	Sinop	Zonguldak	Balıkesir	Yozgat	Kocaeli	Manisa
A. İhsan	R. İsmail	Nazif	Sadık	A. Hamdi	Salâhattin	M. Fevzi
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
Kocaeli	Muğla		Manisa	Kayseri	İzmir	Balıkesir
Ragıp	Ali Nazmi		Kemal	Reşit	Enver	O. Niyazi